

SCENARIUSZ ZAJĘĆ WARSZTATOWYCH DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW

Opracowanie i prowadzenie: Magdalena Głabiszewska

TEMAT: Niech każda istotka mała, czuje się
wspaniała- czyli mówimy o prawach dziecka

WPROWADZENIE:

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRAW CZŁOWIEKA

- Prawa człowieka posiadamy z racji swojego człowieczeństwa - to prawa naturalne. Prawa człowieka są należne każdej jednostce ludzkiej- nie trzeba kupować, zasługiwać na nie czy je dziedziczyć. Prawa człowieka są powszechne- to znaczy takie same dla wszystkich ludzi bez względu na rasę, płeć, narodowość, pochodzenie społeczne, poglądy, religię, stan zdrowia. Prawa człowieka nie mogą być nikomu odebrane z żadnego powodu- są to prawa niezbywalne. Aby człowiek mógł żyć godnie ma jednocześnie prawo do wszystkich swoich praw - są to prawa niepodzielne.
- Prawa człowieka zwykle dzielone są na trzy grupy:
 - prawa osobiste: prawo do życia i rozwoju, do prywatności, do swobody myśli, sumienia i religii, prawo do wypowiedzi, do wyrażania poglądów, do życia bez przemocy i poniżania, prawo do informacji.
 - prawa socjalne: prawo do pracy i nauki, ochrony zdrowia, do zasiłku i pomocy materialnej w razie biedy, prawo do wypoczynku i czasu wolnego, prawo do korzystania z dóbr kultury.
 - prawa polityczne: prawo do uczestniczenia w życiu publicznym, prawo zgromadzeń i stowarzyszania się, prawo do życia w pokoju.

DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE PRAWA CZŁOWIEKA

Prawa człowieka można określić jako podstawowe standardy, bez których ludzie nie mogą spokojnie żyć i rozwijać się. Odmowa poszanowania praw

człowieka stanowi nie tylko osobistą krzywdę dla jednostki, ale sprzyja też pojawieniu się niepokojów społecznych i politycznych wewnątrz społeczeństw i między narodami. Poszanowanie praw człowieka i godności ludzkiej uważa się za podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie. Najczęściej uznawanym zbiorem praw człowieka na świecie jest Powszechna deklaracja praw człowieka przyjęta jednogłośnie 10 grudnia 1948r. przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Na podstawie tej deklaracji poszczególne państwa tworzyły swoje prawo wewnętrzne (konstytucje).

Dzieci są najmłodszymi obywatelami kraju, w którym żyją, a więc ich prawa mieszczą się również w prawach przysługujących wszystkim członkom społeczeństwa. Ze względu na niezaradność i niedojrzałość psychiczną oraz słabość organizmu, dziecko wymaga jednak specjalnej ochrony i oddzielnych (dodatkowych) praw. Prawa te wyznaczają miejsce dziecka w rodzinie, społeczeństwie i państwie, dają dziecku specjalne uprawnienia, które mają mu zapewnić odpowiednie warunki do życia i pełnego rozwoju jego osobowości oraz możliwości pozytywnej samorealizacji i współtworzenia losu. Podstawowym dokumentem międzynarodowym dotyczącym praw dziecka jest Konwencja praw dziecka uchwalona przez ONZ w 1989r., ratyfikowana przez Polskę w 1991r.

CELE:

- Podniesienie stanu wiedzy z zakresu praw dziecka
- Kształtowanie umiejętności nazywania i rozróżniania praw dziecka
- Integracja grupy; rozwijanie umiejętności pracy w zespole

CZAS: 1 godzina 15 minut

PRZEBIEG:

1. Zapoznanie się z prawami dziecka według Janusza Korczaka (załącznik nr 1); wymyślenie krótkiego hasła skierowanego do dziecka przy poszczególnym prawie.
2. Zapoznanie się z podstawowymi prawami dziecka w oparciu o Konwencję Praw Dziecka; zapisanie przy każdym prawie przykładu jego praktycznego zastosowania w życiu codziennym (załącznik nr 2).

3. Analiza wiersza autorskiego „Nasz wiersz o prawach dziecka” (w dwuosobowych grupach- załącznik nr 3); odnajdowanie w tekście, zaznaczenie i nazwanie poszczególnych praw dziecka.
4. Zapoznanie się z Kartą Praw Każdej Jednostki Ludzkiej (załącznik nr 4); stworzenie swojej listy „5 najbliższych mi praw”, krótkie uzasadnienie swojego wyboru na forum grupy.
5. Odszukiwanie i zapisywanie (w dwuosobowych grupach) przykładów łamania praw dziecka w baśniach: „Kopciuszek”, „Jaś i Małgosia”, „Brzydkie kaczątko”, „Dziewczynka z zapałkami” (załącznik nr 5).
6. Zaproponowanie nauczycielom- zabaw dla dzieci- utrwalających znajomość praw dziecka (załącznik nr 6).
7. Na zakończenie autorska ruchowa zabawa integracyjna „Takie prawo mam”- do muzyki Charliego Chaplina „Titina” (załącznik nr 7).

BIBLIOGRAFIA:

- *Konwencja praw dziecka* (w:) Internet:
http://www.unicef.org/magic/resources/CRC_polish_language_version.pdf
- *Razem dla praw dziecka- materiały edukacyjne o prawach dla nauczycieli* (w:) Internet: [http://www.rumia.edu.pl/sp9/razem dla praw dziecka.pdf](http://www.rumia.edu.pl/sp9/razem_dla_praw_dziecka.pdf)
- Władyniak Elżbieta: *Prawa jednostki- prawa dziecka* (w:) Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny 2(25)/2012

ZAŁĄCZNIK NR 1

KORCZAKOWSKIE PRAWA DZIECKA :

1. Prawo do radości

.....

2. Prawo do wyrażania swoich myśli i uczuć

.....

3. Prawo do szacunki

.....

4. Prawo do nauki przez zabawę i bycie sobą

.....

5. Prawo do niepowodzeń i łez

.....

6. Prawo do własności

.....

7. Prawo do bycia sobą

.....

8. Prawo do niewiedzy

.....

9. Prawo do upadków

.....

10. Prawo do tajemnicy

.....

ZAŁĄCZNIK NR 2

- **Prawo do tożsamości oznacza prawo do posiadania imienia, nazwiska i narodowości. Każda jednostka ludzka ma prawo znać swoje pochodzenie.**
-
-

- **Prawo do życia oznacza , że każdy ma prawo istnieć i nikogo tego istnienia pozbawiać nie wolno.**
-
-

- **Prawo do edukacji oznacza, że każde dziecko ma prawo do bezpłatnej nauki.**
-
-

- **Prawo do wychowania w rodzinie oznacza, że każde dziecko ma prawo być wychowywane przez swoich rodziców (chyba, że są ważne powody, dla których nie jest to możliwe). W przypadku rozstania rodziców, dziecko ma prawo do kontaktu z obojgiem.**
-
-

- **Prawo do ochrony oznacza, że każde dziecko ma prawo do ochrony przed wyzyskiem, przemocą i zaniedbywaniem.**
-
-

- **Prawo do poziomu życia niezbędnego do prawidłowego rozwoju dziecka oznacza, że każde dziecko ma prawo do warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi (schronienie, żywienie itp.).**

-
-
- Prawo do ochrony przed przemocą oznacza, że nie wolno poniżać i bić dziecka. Niedopuszczalne i karalne jest znęcanie i poniżanie dziecka.
-
-

- Prawo do wolności sumienia, myśli i religii oznacza, że gdy dziecko jest już wystarczająco dojrzałe, ma prawo decydować o swoim światopoglądzie.
-
-

- Prawo do prywatności oznacza, że dziecko może dysponować swoimi rzeczami i ma prawo do intymności; maile, smsy, listy- są tajemnicą dziecka. Bez powodów nie wolno dorosłemu wkraczać w osobiste i rodzinne sprawy dziecka.
-
-

- Prawo do wyrażania własnych poglądów oznacza, że w sprawach dotyczących osoby dziecka, ma ono prawo wygłaszać swoją wolę i opinię.
-
-

- Prawo do równego traktowania oznacza, że wszystkie dzieci mają takie same prawa (bez względu na płeć, pochodzenie, język, religię itp.).
-
-

ZAŁĄCZNIK NR 3

NASZ PRZEDSZKOLNY WIERSZ O PRAWACH DZIECKA

DZIECKO TO CUDOWNNA ISTOTKA,
DOBRA, RADOSNA I BARDZO WIOTKA.
TO CZŁOWIEK MAŁY- CZUŁY I ŻYWY,
UFNY, SZCZERY, NIEZWYKLE WRAŻLIWY.
DLATEGO PROSZĘ, PAMIĘTAJ KOLEGO,
CHROŃ KAŻDE DZIECKO OD KRZYWDY I ZŁEGO!

KAŻDE DZIECKO CHCE ISTNIEĆ NA ŚWIECIE,
GDZIE MA DOM, SWOICH BLISKICH I CIEPŁO JAK W LECIE.
KAŻDE DZIECKO MA PRAWO NOWE RZECZY POZNAWAĆ,
CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE, NALEŻY OCHRONĘ MU DAWAĆ.
GDY DZIECKO CHORUJE- POTRZEBNA MEDYCZNA OPIEKA,
GDY JEST NIEPEŁNOSPRAWNE- NIECH WIĘKSZA POMOC GO CZEKA.
KAŻDE DZIECKO KOCHA WESOŁE ZABAWY, A GDY WYPEŁNI SWOJE
ZADANIA,
MUSI MIEĆ CZAS ODPOCZYWANIA.
KAŻDE DZIECKO MA PRAWO OKREŚLAĆ SWOJE PRAGNIENIA,
POSIADAĆ SWE ZDANIE, MIEĆ OSOBISTE MARZENIA.
NIE WOLNO WYKORZYSTYWAĆ DZIECKA NIEWINNEGO,
DLA KORZYŚCI NIECNYCH- CZŁOWIEKA DOROSŁEGO.

**NIECH KAŻDA ISTOTKA MAŁA- CZUJE SIĘ WSPANIAŁA!
NIECH TAŃCZY, RYSUJE I ŁOBUZUJE!!!**

Magdalena Głabiszewska

ZAŁĄCZNIK NR 4

Karta Praw Każdej Jednostki Ludzkiej

Każdy ma prawo do:

1. Myślenia - czasami - wyłącznie o sobie.
2. Proszczenia o wsparcie psychiczne, gdy tego potrzebuje.
3. Krytycyzmu i wyrażania swego protestu.
4. Własnych opinii i przekonań.
5. Błędów w dochodzeniu do prawdy.
6. Zwrócenia się do kogoś o pomoc w rozwiązywaniu własnych problemów.
7. Mówienia: „NIE DZIĘKUJĘ”, „PROSZĘ MI WYBACZYĆ, ALE NIE...”.
8. Niestuchania rad innych i pójścia własną drogą.
9. Samotności, nawet, gdy inni potrzebują jego towarzystwa.
10. Własnych odczuć, nawet, gdy dla innych są one bezsensowne.
11. Zmiany własnego zdania i sposobu postępowania.
12. Negocjowania zmian, gdy nie odpowiadają mu realia.

Nigdy nie musisz:

1. Być w 100% doskonały.
2. Iść z tłumem.
3. Cenić destrukcyjnych osób.
4. Prosić o coś ludzi niezycliwych.
5. Przepraszać za bycie sobą.
6. Pokazywać wszystkich swoich możliwości.
7. Czuć się winnym za swoje pragnienia.
8. Uczestniczyć w niemiłych sytuacjach.
9. Rezygnować dla innych ze swojej tożsamości.
10. Podtrzymywać niekorzystnych związków.
11. Robić więcej niż pozwalają Ci na to możliwości.
12. Robić czegoś, na co naprawdę nie masz ochoty.
13. Przystosowywać się do niezrozumiałych wymogów.
14. Dawać czegoś, czego nie chcesz dać.
15. Obciążać siebie za złe zachowania innych.
16. Zapominać o sobie, bo inni tak chcą!!!

ZAŁĄCZNIK NR 5

Charles Perrault

„Kopciuszek”

Hans Christian Andersen

„Brzydkie Kaczątko”

Wilhelm i Jacob Grimm

„Jaś i Małgosia”

Hans Christian Andersen

„Dziewczynka z zapałkami”

ZAŁĄCZNIK NR 6

- **„Czy mogę cię dotknąć?”**- zabawa w parach; dzieci zadają sobie pytania typu: „Czy mogę dotknąć cię w nos?/w lewy policzek...?”. Odpowiadają TAK lub NIE, w zależności od swojego uznania. Po zabawie- uzmystowienie dzieciom jak istotne jest wyrażanie zgody, gdy ktoś chce ingerować w naszą osobistą przestrzeń i zwrócenie uwagi na obowiązek poszanowania granicy nietykalności cielesnej.
- **„Tacy sami”**- nauczyciel rozdaje dzieciom symbole różnych oczu i włosów, rzeczy. Na hasło podnoszą symbole, które ich dotyczą. Zabawa ta pomaga dostrzegać różnice między sobą i uświadomić dzieciom, że wszyscy jesteśmy różni
- **„Zabawa z balonikami”**- dzieci biegają po sali z balonem w ręku, na krótką chwilę mogą się popychać, ścisnąć, potrącać (kilka balonów ma pęknąć). Po zabawie rozmawiają na temat przestrzegania praw każdej jednostki; uświadomienie dzieciom, że „Moje prawa nie mogą naruszać praw drugiego człowieka!”.
- **„Uprzejma piłeczka”**- dzieci rzucają do siebie piłkę i opowiadają po kolei, w jaki sposób ostatnio komuś pomogły.
- **„Chcę/nie chcę”**- dzieci wypowiadają się na temat tego czego pragną, a czego nie. Tworzą swoją rysunkową „Listę osobistych pragnień”.
- **„Odezwa do dorosłych”**- praca plastyczna w małych grupach; dzieci wybierają sobie jedno prawo dziecka i tworzą plakat, który będzie wskazywał na konieczność respektowania praw dzieci.

ZAŁĄCZNIK NR 7

Refren:

Takie właśnie prawo mam,

Takie prawo mam!

1. Radować, ach radować- tak pragnę się radować,
A gdy mi trochę smutno- na chwilę chcę się schować.
2. Miłości, ach miłości- tak pragnę ja miłości,
Odczuwam szczęście wielkie, odczuwam także złości.
3. Odkrywać, ach odkrywać- tak pragnę świat odkrywać,
Nowości chcę poznawać, nowości chcę nazywać.
4. Tańcować, ach tańcować- tak pragnę ja tańcować,
Książeczki mądre czytać, rysować i malować.
5. Rozmawiać, ach rozmawiać- tak szczerze chcę rozmawiać,
I dobrej chcę nauki, jak błędy naprawiać.

słowa: Magdalena Glabiszewska

(do muzyki Charliego Chaplina „Tintina”)